

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๖/๒๕๕๓

วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๓

เรื่อง คณะรัฐมนตรีเสนอเรื่องพร้อมความเห็นเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖๖

คณะรัฐมนตรีโดย นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เสนอเรื่องพร้อมความเห็นเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญ
พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีในการออก
พระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ

ตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องได้ความว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๕๕
วรรคสอง บัญญัติว่า “ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญทั่วไปและสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ” และ
มาตรา ๑๕๕ วรรคสาม บัญญัติว่า “ส่วนวันเริ่มสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรเป็น
ผู้กำหนด” ฯ ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรในคราวประชุมครั้งที่ ๒๗ (สมัยประชุมสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๑๑
มีนาคม ๒๕๕๑ ได้ลงมติกำหนดให้วันที่ ๒๔ มิถุนายน เป็นวันเริ่มสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ

บัดนี้ถึงกำหนดจะต้องตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ
เพื่อให้ทันการเปิดสมัยประชุมในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ แต่ปรากฏว่าการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
ชุดใหม่แทนชุดเดิมซึ่งครบวาระเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๓ ซึ่งดำเนินการมาตั้งแต่วันที่ ๔ มีนาคม
๒๕๕๓ จนบัดนี้ยังได้สมาชิกวุฒิสภาไม่ครบจำนวนสองร้อยคน เพื่อประกอบกันขึ้นเป็นวุฒิสภาตาม
มาตรา ๑๒๑ และเป็นที่น่าสังเกตว่าไม่สามารถเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาให้ครบจำนวนสองร้อยคนได้ก่อน
วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ ให้เสนอเรื่องพร้อม
ความเห็นมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ดังนี้

๑. วุฒิสภาอันเป็นองค์ประกอบหนึ่งของรัฐสภายังมีสมาชิกไม่ครบจำนวนสองร้อยคน
คณะรัฐมนตรีจะดำเนินการเพื่อให้มีการตราและประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาในวันที่ ๒๔
มิถุนายน ๒๕๕๓ ตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนดได้หรือไม่

๒. หากคณะรัฐมนตรียังตราพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวไม่ได้เพราะต้องรอให้มีสมาชิกวุฒิสภา
ครบจำนวนสองร้อยคนเสียก่อน ดังนี้ การเริ่มสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติตามมาตรา ๑๕๕ วรรคสอง
และวรรคสาม จะต้องมิขึ้นในวันใด เช่น วันเลือกตั้งครั้งสุดท้ายที่ได้สมาชิกวุฒิสภาครบจำนวนสองร้อยคน

หรือวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้งครบจำนวนสองร้อยคนหรือวันอื่นใด เพราะเป็นกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรมิได้กำหนดตามมาตรา ๑๕๕ วรรคสาม

๓. หากคณะรัฐมนตรีตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ ในวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ และประกาศใช้แล้ว สภาผู้แทนราษฎรจะจัดให้มีการประชุมตามปกติ โดยไม่ต้องรอให้องค์ประกอบของวุฒิสภาครบถ้วนเสียก่อนได้หรือไม่

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่าการที่วุฒิสภายังมีองค์ประกอบไม่ครบสองร้อยคนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๑ และใกล้จะถึงวันเริ่มสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติตามที่สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนดไว้คือ วันที่ ๒๕ มิถุนายน คณะรัฐมนตรีจะออกพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติได้หรือไม่ นั้น ถือได้ว่าเป็นกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญได้เกิดขึ้นแล้ว คณะรัฐมนตรีจึงมีอำนาจเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖

สำหรับประเด็นข้อ ๑ ที่ว่าวุฒิสภาอันเป็นองค์ประกอบหนึ่งของรัฐสภายังมีสมาชิกไม่ครบจำนวนสองร้อยคน คณะรัฐมนตรีจะดำเนินการเพื่อให้มีการตราและประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาในวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ ตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนดได้หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ วรรคสาม บัญญัติว่า ๑ “วันเริ่มสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนด” ๑

มาตรา ๑๖๔ บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖๓ การเรียกประชุม การขยายเวลาประชุม และการปิดประชุมรัฐสภา ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา” และมาตรา ๒๒๑ บัญญัติว่า “พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกาโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย” เห็นว่าตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ วรรคสาม การกำหนดวันเริ่มสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติเป็นอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะของสภาผู้แทนราษฎร ไม่เกี่ยวกับวุฒิสภาแต่อย่างใด เมื่อสภาผู้แทนราษฎรในคราวประชุมครั้งที่ ๒๗ (สมัยประชุมสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๑ ซึ่งในขณะนั้นมีทั้งสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาประกอบกันเป็นรัฐสภา ได้ลงมติกำหนดให้วันที่ ๒๕ มิถุนายน เป็นวันเริ่มสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติไว้โดยชอบแล้ว ทั้งการเปิดสมัยประชุมครั้งนี้ก็มีใช้การเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ วรรคหนึ่ง ที่สมาชิกของทั้งสองสภาจะต้องมาประชุมร่วมกันจึงเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๔ และมาตรา ๒๒๑ ดังกล่าวที่จะต้องดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกา กำหนดวันเริ่มสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติตามที่สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนดไว้ และประกาศใช้ต่อไป

สำหรับประเด็นข้อ ๓ นั้น เห็นสมควรหยิบยกขึ้นวินิจฉัยก่อนประเด็นข้อ ๒ โดยประเด็นข้อ ๓ ที่ว่า หากคณะรัฐมนตรีตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ และประกาศใช้แล้ว สภาผู้แทนราษฎรจะจัดให้มีการประชุมตามปกติโดยไม่ต้องรอให้องค์ประกอบของวุฒิสภามีสมาชิกครบจำนวนสองร้อยคนเสียก่อนได้หรือไม่

เห็นว่า แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง จะบัญญัติว่า “รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา” ก็ตาม แต่ในวรรคสองได้บัญญัติว่า “รัฐสภาจะประชุมร่วมกันหรือแยกกันย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้” และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๓ ได้บัญญัติกรณีที่จะต้องมีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาไว้รวม ๑๖ กรณี ดังนั้น เมื่อได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ และประกาศใช้แล้ว หากมิใช่กรณีตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๓ แล้ว สภาผู้แทนราษฎรย่อมจัดให้มีการประชุมได้โดยไม่ต้องรอให้สมาชิกวุฒิสภามีจำนวนครบสองร้อยคนเสียก่อน จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยประเด็นข้อ ๒ ต่อไป

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมา จึงวินิจฉัยว่า คณะรัฐมนตรีมีอำนาจดำเนินการเพื่อให้มีการตราและประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ ตามมติที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนดไว้ได้ และเมื่อประกาศใช้แล้ว การประชุมใดที่มีใช้กรณีตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๓ สภาผู้แทนราษฎรย่อมจัดให้มีการประชุมได้โดยไม่ต้องรอให้องค์ประกอบของวุฒิสภาครบถ้วนเสียก่อน

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ